

PHÁT HUY CÁC GIÁ TRỊ TINH THẦN CỦA DANH NHÂN QUẢNG BÌNH TRONG GIÁO DỤC TRUYỀN THỐNG VÀ PHỤC VỤ DU LỊCH

ThS. ĐẶNG ĐÔNG HÀ

Ban Quản lý Vườn QG Phong Nha - Kẻ Bàng

1. Đặt vấn đề

Quảng Bình là vùng “đất không rộng, người không đông” nhưng là vùng “địa linh nhân kiệt”. Từ bao đời nay, trên vùng đất này đã sản sinh và “dựng võ” biết bao nhân tài nổi tiếng, có ảnh hưởng lớn đến sự phát triển chung của đất nước và quê hương Quảng Bình. Khó có thể thống kê hết về số lượng, về lĩnh vực các danh nhân Quảng Bình và các danh nhân có đóng góp cho Quảng Bình trong tiến trình lịch sử Quảng Bình nói riêng và cả nước nói chung. Tên tuổi của các danh nhân dù mức độ công lao như thế nào thì vẫn luôn được nhân dân nhớ đến với tấm lòng thành kính, ngưỡng mộ và tự hào, luôn được lịch sử ghi nhận và tôn vinh. Di sản về giá trị tinh thần của các danh nhân Quảng Bình để lại rất to lớn và là động lực quan trọng cho mọi nguồn lực của sự phát triển.

Trong thời gian qua, việc phát huy các giá trị tinh thần của các danh nhân Quảng Bình nói riêng và của cả nước nói chung trên lĩnh vực giáo dục truyền thống và phục vụ du lịch đã được các cấp chính quyền quan tâm và được nhân dân tham gia hưởng ứng. Tuy nhiên, xét một cách toàn diện thì vấn đề này vẫn chưa tương xứng với những gì mong đợi. Việc phát huy các giá trị tinh thần của danh nhân Quảng Bình trong giáo dục truyền thống và phục vụ du lịch là một vấn đề có tính chiến lược mang ý nghĩa sâu sắc, quan trọng và cần thiết đối với sự nghiệp xây dựng và phát triển kinh tế - xã hội đối với tỉnh ta hiện nay. Trong bài viết này, chúng tôi mạnh dạn đề xuất một số giải pháp bàn về những vấn đề nói trên.

2. Một số giải pháp về phát huy các giá trị tinh thần của danh nhân Quảng Bình trong lĩnh vực giáo dục truyền thống

2.1. Đưa việc giáo dục các giá trị tinh thần

của các danh nhân Quảng Bình vào trong chương trình học tập của học sinh phổ thông

Nền giáo dục của chúng ta hiện nay có nhiều đổi mới, hiện đại, khoa học và có nhiều tiến bộ. Tuy nhiên một thực trạng dễ nhận thấy rằng, hiện nay việc học bộ môn lịch sử trong nhà trường phổ thông không tạo được thu hút hay quan tâm của các học sinh. Học sinh chưa yêu thích, tự giác và chú tâm đến môn học này, thường xem đây là “môn phụ” do vậy chất lượng và kết quả học tập bộ môn lịch sử trong nhà trường sau các kỳ thi thật đáng báo động và lo ngại. Điều này có nhiều nguyên nhân, song không thể không nói đến trách nhiệm việc giáo dục bộ môn lịch sử nói chung và lịch sử địa phương nói riêng (trong đó có phần giảng dạy về vai trò, thân thế, sự nghiệp của các danh nhân Quảng Bình) trước hết là của nhà trường, của giáo viên dạy môn lịch sử và sau đó là trách nhiệm của từng gia đình, các tổ chức đoàn thể và của toàn xã hội.

Trong chương trình giáo dục bộ môn lịch sử ở các cấp học phổ thông, việc giảng dạy về lịch sử địa phương có một thời lượng rất ít, nếu như không muốn nói là quá hạn chế. Đối với học sinh phổ thông trung học, mỗi năm chỉ có khoảng 2 tiết (giờ) trên lớp để giảng dạy về lịch sử địa phương. Với thời lượng như vậy không thể truyền đạt hay giảng dạy hết về vai trò, vị trí và công lao của các danh nhân Quảng Bình qua các thời kỳ lịch sử. Để khắc phục điều này, trước hết các nhà khoa học, nhà giáo cần biên soạn lại bộ sách Lịch sử Quảng Bình, trong đó có phần viết về danh nhân. Ngành giáo dục cần xây dựng một chương trình, giáo án về các danh nhân Quảng Bình cho các giáo viên dạy sử và yêu cầu giảng dạy. Xây dựng và thiết kế chương trình phải đảm bảo tính khoa học và hệ

thống. Lựa chọn những danh nhân tiêu biểu nhất trên mỗi lĩnh vực và giảng dạy về thân thế, sự nghiệp, vai trò đóng góp và đánh giá của lịch sử về danh nhân đó. Việc giảng dạy lịch sử cũng cần có phương pháp, đó là sự lồng ghép, tích hợp giảng dạy về các danh nhân để học sinh có thêm những hiểu biết, những kiến thức cơ bản về các danh nhân Quảng Bình. Việc giảng dạy này không chỉ dừng lại ở những giờ lên lớp mà còn có thể tổ chức dưới nhiều hình thức khác nhau như tổ chức ngoại khóa, thăm viếng các di tích, đền thờ, lăng miếu... Thông qua các cuộc thi tìm hiểu về danh nhân Quảng Bình để học sinh có sự hứng khởi, tự giác tích cực tìm hiểu về các danh nhân. Đồng thời, khơi dậy niềm tự hào và lòng thành kính, biết ơn về vai trò, công lao của danh nhân trên quê hương mình trong mỗi học sinh. Tổ chức cho học sinh xem phim tư liệu hay mời các nhà nghiên cứu lịch sử, văn hóa nói chuyện về các danh nhân. Cần đa dạng các hình thức, loại hình giảng dạy nhằm thu hút, hấp dẫn và tạo được ấn tượng đối với học sinh khi nghe về vai trò, thân thế, sự nghiệp của các danh nhân trong lịch sử.

Một vấn đề khác có liên quan đến ngành giáo dục trong việc giáo dục truyền thống của danh nhân địa phương là việc đặt tên trường học. Tên trường gắn với danh nhân có ý nghĩa rất lớn trong việc giáo dục lòng tự hào về truyền thống quê hương cũng như gương sáng để học sinh noi theo. Hiện nay, trên địa bàn tỉnh Quảng Bình có nhiều tên trường học mang tên số học, ví dụ như Trường THPT số 1 Quảng Trạch, Trường THPT số 2 Bố Trạch..., tên trường như vậy chỉ có tác dụng phân biệt giữa trường này và trường khác chứ không mang ý nghĩa giáo dục trong khi tinh ta có rất nhiều danh nhân nổi tiếng xứng đáng để đặt tên trường. Rõ ràng các tên trường học mang tên như Trường THPT Lê Trực, Trường THPT Quách Xuân Kỳ... có ý nghĩa về mặt giáo dục học sinh rất lớn. Ngành giáo dục trong tỉnh nên tham khảo ý kiến các nhà khoa học, các nhà nghiên cứu văn hóa lịch sử để tham mưu, đề xuất các cấp có thẩm quyền thống nhất và có giải pháp về việc đặt tên trường học.

2.2. Đa dạng các hình thức tuyên truyền

giáo dục về danh nhân Quảng Bình đến với mọi tầng lớp nhân dân

Việc giáo dục truyền thống về các danh nhân không chỉ dừng lại ở đối tượng là học sinh đang học trên ghế nhà trường. Nhân dân ta vốn coi trọng lễ nghĩa, đạo lý là luôn nhớ về các danh nhân đã có những công lao đóng góp cho quê hương đất nước. Tuy nhiên, vì nhiều nguyên nhân khác nhau nên có thể một bộ phận nhân dân chưa có dịp để tìm hiểu, có vốn hiểu biết về công trạng các danh nhân trên quê hương mình.

Hiện nay, các hoạt động nhằm tôn vinh, đánh giá công trạng của các danh nhân tiêu biểu đang được xã hội quan tâm. Các hoạt động này phần lớn là do chính quyền khởi xướng và tổ chức với sự tham gia của mọi tầng lớp nhân dân, nhưng nhìn chung các hoạt động này còn mang nặng tính phong trào, chưa thường xuyên và chưa thực sự đi sâu vào trong tâm tưởng của đại bộ phận tầng lớp nhân dân. Do vậy, các hoạt động này cần có những đổi mới trên tinh thần “xã hội hóa”, để cho mọi người dân tham gia trên tinh thần tự nguyện. Chính quyền địa phương có sự quan tâm, định hướng, hướng dẫn, tạo điều kiện cho quần chúng tham gia, nhất là các nghi lễ về tri ân, tưởng niệm các danh nhân tiêu biểu. Tổ chức các lễ hội tưởng nhớ hay đánh giá về vai trò các danh nhân mang ý nghĩa thiết thực trên tinh thần phù hợp với nền văn hóa mới. Chính quyền địa phương và dòng họ các danh nhân cần có sự thống nhất để tổ chức các nghi lễ này ở quy mô nào, mức độ nào nhằm phát huy giá trị thiết thực và nên hướng về giáo dục truyền thống. Việc tổ chức các lễ hội là cơ hội cho dòng họ, nhân dân địa phương đó thấy vinh dự và tự hào. Do vậy hàng năm, chính quyền địa phương cần có kế hoạch cụ thể về cách thức tổ chức.

Tăng cường tổ chức các hoạt động văn hóa - xã hội trong các dịp lễ tết, các ngày hội của địa phương; các thời điểm gắn với các sự kiện về những đóng góp của danh nhân nhằm tưởng nhớ, tri ân các danh nhân lịch sử mang ý nghĩa thiết thực.

Chúng ta thường nói “ra ngõ gặp anh hùng” nhưng trên các tuyến phố, đường phố của ta

chưa có sự thống nhất về việc đặt tên đường phố. Việc đặt tên đường, tuyến phố nên ưu tiên các danh nhân, địa danh và sự kiện lịch sử gắn với lịch sử dân tộc và lịch sử Quảng Bình. Nên lựa chọn các tuyến đường chính, đại lộ gắn với tên các anh hùng trong lịch sử dân tộc nhưng cũng cần có quy hoạch các tuyến phố khác nơi có đông dân cư, nơi có các công sở để ưu tiên đặt tên cho các danh nhân tiêu biểu của tỉnh. Tại các biển tên đường cần có những thông tin ngắn gọn về các danh nhân đó như các thành phố lớn đã từng làm.

Chính quyền các cấp nên đa dạng các loại hình tuyên truyền về vai trò, thân thế, sự nghiệp của danh nhân địa phương thông qua nhiều hình thức khác nhau như việc tổ chức nói chuyện về các danh nhân; tổ chức thi tìm hiểu, liên hoan văn nghệ ca ngợi vai trò của danh nhân của tỉnh; sáng tác ca khúc ca ngợi danh nhân, tổ chức các lễ hội gắn với tên tuổi các danh nhân...

Các cơ quan thông tấn, báo chí của tỉnh cần có kế hoạch, xây dựng các chương trình ca ngợi và tôn vinh những danh nhân tiêu biểu, nổi tiếng của tỉnh. Tăng thời lượng, ưu tiên bài viết về các danh nhân. Hằng tuần hoặc hàng tháng có các chuyên mục giới thiệu các danh nhân trên sóng truyền hình, trên chương trình phát thanh của các đài truyền thanh địa phương. Các nhà khoa học, các nhà nghiên cứu lịch sử có tổ chức nghiên cứu, biên soạn các công trình về vai trò, thân thế, sự nghiệp của các danh nhân tiêu biểu.

Các địa phương, quê hương của các danh nhân tiêu biểu hay các dòng họ của các danh nhân nên tổ chức nghiên cứu, biên soạn các tài liệu lịch sử (địa chí hay niên giám) nhằm ca ngợi vai trò, đóng góp của danh nhân đối với quê hương, đất nước. Xây dựng các quỹ khuyến học gắn với danh nhân cho học sinh trên quê hương hoặc trong dòng họ. Phát huy tốt giá trị các công trình văn hóa như nhà lưu niệm, đền thờ, lăng miếu... trên lĩnh vực giáo dục truyền thống.

3. Một số giải pháp về phát huy giá trị tinh thần các danh nhân Quảng Bình phục vụ du lịch

Quảng Bình là tỉnh có nhiều tiềm năng, lợi thế lớn để phát triển du lịch. Ngoài Vườn Quốc gia Phong Nha - Kẻ Bàng đã được công nhận là Di sản Thiên nhiên thế giới, Quảng Bình còn có rất nhiều các giá trị văn hóa (vật thể và phi vật thể) để phát triển du lịch. Tuy nhiên, để một di sản văn hóa phát huy giá trị và gắn với việc phát triển du lịch thì di sản đó cần phải được quy hoạch, xây dựng hình ảnh và quảng bá, giới thiệu đến với du khách. Nói cách khác, một giá trị văn hóa muốn trở thành một sản phẩm du lịch thì phải được quản lý, quy hoạch, thiết kế và được khai thác một cách chuyên nghiệp qua các tour, hãng du lịch. Từ cơ sở trên và qua quá trình nghiên cứu, chúng tôi có đề xuất như sau:

3.1. Giải pháp về quy hoạch, phân vùng không gian du lịch gắn với các danh nhân tiêu biểu của tỉnh Quảng Bình

3.1.1. Về phân vùng không gian du lịch gắn với tên tuổi của các danh nhân

Việc phân vùng về không gian gắn với tên tuổi các danh nhân của tỉnh có tác dụng trong việc phát triển loại hình du lịch tìm hiểu về thân thế, sự nghiệp và vai trò của các nhân vật lịch sử. Chúng tôi tạm phân vùng về không gian du lịch ở tỉnh Quảng Bình gắn với danh nhân tiêu biểu của tỉnh như sau:

+ Đối với không gian phía Bắc của tỉnh: Tập trung ở khu vực dải bờ biển từ Quảng Trạch đến thành phố Đồng Hới. Ngoài các sản phẩm du lịch đặc trưng là du lịch gắn với biển, du lịch đô thị và vui chơi giải trí là du lịch văn hóa - lịch sử. Trong loại hình du lịch văn hóa - lịch sử, ở phân vùng này gắn với tên tuổi của các danh nhân tiêu biểu của Quảng Bình và các danh nhân khác có những đóng góp hoặc liên quan đến vùng đất này. Xét về tiến trình lịch sử thì trước hết phải kể đến vai trò, vị trí của Lý Thường Kiệt (1019-1105) vào năm 1069 đưa quân mở cõi về phương Nam, thu hồi ba châu Bố Chính, Địa Lý và Ma Linh về với Đại Việt (trong đó có vùng đất Quảng Bình). Trên lĩnh vực khai khẩn, mở mang vùng đất có Hồ Cưỡng, quê ở Nghệ An, làm quan dưới triều nhà Hồ, là người khai mở vùng đất phía đông Bố Trạch. Lăng mộ của ông và dòng họ hiện

đang còn ở xã Nhân Trạch, huyện Bố Trạch. Trần Bang Cẩn, làm quan dưới triều Trần Minh Tông, có công mở mang vùng đất lưu vực sông Gianh. Điện thờ của ông đang còn ở làng Vĩnh Lộc, xã Quảng Lộc, huyện Quảng Trạch. Trên lĩnh vực thi cử, đỗ đạt thành danh có Trương Xán, quê Quảng Trạch, sinh năm 1227, đỗ Trạng Nguyên năm 1256 thời Trần Thái Tông và là người Quảng Bình đầu tiên đỗ Trạng Nguyên. Huỳnh Côn, làm quan Thượng thư dưới thời Tự Đức triều Nguyễn. Nguyễn Duy Thiệu và dòng họ quê Bố Trạch học rộng, có nhiều người đỗ đạt cao. Các danh nhân trên lĩnh vực bảo vệ quê hương, đất nước như Đào Duy Từ, quê Thanh Hóa với công trình kiến trúc lũy Thầy nổi tiếng; các danh sỹ làm quan dưới triều Nguyễn hưởng ứng và tham gia phong trào “Cần Vương” như Nguyễn Phạm Tuấn, quê Đồng Hới; Lê Trực, quê Tuyên Hóa; Lê Mô Khởi, quê Bố Trạch... Các danh nhân trên lĩnh vực văn hóa - xã hội như Trần Mạnh Đàn, Nguyễn Hàm Ninh, quê Quảng Trạch; Hàn Mạc Tử, quê Đồng Hới; Lưu Trọng Lư, quê Bố Trạch... Các anh hùng liệt sỹ tiêu biểu trong kháng chiến bảo vệ Tổ quốc như Quách Xuân Kỳ, quê Bố Trạch; Nguyễn Thị Suốt, quê Đồng Hới...

+ Đối với không gian phía Nam của tỉnh: Tập trung vào hai huyện Quảng Ninh và Lệ Thủy, ngoài các sản phẩm du lịch về cảnh quan thì loại hình du lịch tìm hiểu về danh nhân lịch sử là thế mạnh của vùng đất này. Trên lĩnh vực khai khẩn, mở mang vùng đất có Phan Phúc Duyệt, quê Quảng Nam, có công mở mang vùng đất phía tây bắc Lệ Thủy. Hoàng Hồi Khanh, quê Thanh Hóa có công mở đất di dân lập điền trang ở huyện Lệ Thủy. Đặc biệt là Lê Thành hầu Nguyễn Hữu Cảnh, quê Quảng Ninh có công lớn trong việc khai mở vùng đất phương Nam của đất nước. Trên lĩnh vực thi cử, đỗ đạt thành danh có Võ Xuân Cẩn, quê Lệ Thủy làm quan Thượng thư dưới triều vua Gia Long đến triều vua Tự Đức. Võ Trọng Bình, quê Lệ Thủy làm quan dưới triều vua Thiệu Trị. Hoàng Kim Xán, quê Quảng Ninh, Thượng thư triều Nguyễn... Các danh nhân đã có những đóng góp đặc biệt trên lĩnh vực xây

dựng, bảo vệ quê hương, đất nước như các danh tướng Lê Sĩ, Hoàng Kế Viêm, đều quê Quảng Ninh có công lớn trong thời kỳ đầu chống Pháp. Đặc biệt là thân thể, sự nghiệp và đóng góp to lớn của Tổng Tư lệnh Quân đội Nhân dân Việt Nam, Đại tướng Võ Nguyên Giáp, một người con ưu tú của quê hương Quảng Bình trong sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc. Trên lĩnh vực văn hóa - xã hội, phải kể đến những đóng góp to lớn của Tiến sỹ Dương Văn An, quê Lệ Thủy, tác giả bộ Dư địa chí đầu tiên về vùng đất Quảng Bình “Ô châu cận lục”. Danh nhân Nguyễn Đăng Tuấn và gia tộc quê Lệ Thủy với tài cao, học rộng, nhà có nhiều đời nối dõi đỗ đại khoa, làm quan có công lớn...

Như vậy, trên lĩnh vực nào ở địa bàn tỉnh ta đều gắn với tên tuổi của các danh nhân tiêu biểu. Từ việc phân vùng không gian trên, chúng ta có cơ sở để tiến hành xác định các trung tâm, loại hình, tuyến điểm để tổ chức du khách đến thăm viếng và tìm hiểu về các danh nhân nổi tiếng trên.

3.1.2. Xác định loại hình du lịch

Phát huy giá trị tinh thần của các danh nhân tiêu biểu để phục vụ du lịch thường có các loại hình du lịch sau:

+ Loại hình du lịch thăm viếng, tìm hiểu thân thể, sự nghiệp, vai trò của danh nhân trong lịch sử dân tộc và lịch sử quê hương.

+ Loại hình du lịch hành hương tưởng niệm, tri ân, báo nghĩa đối với các danh nhân có những công lao đóng góp cho quê hương, đất nước.

+ Loại hình du lịch tâm linh: cầu phúc đức, học hành đỗ đạt cho gia đình và bản thân.

3.2. Giải pháp về xác định và xây dựng các sản phẩm du lịch gắn với các danh nhân tiêu biểu

Trên cơ sở phân vùng về không gian du lịch và các loại hình du lịch gắn với các danh nhân tiêu biểu, các nhà quản lý về du lịch cần xác định và xây dựng các trung tâm, tuyến, điểm du lịch cụ thể như sau:

3.2.1. Về xác định trung tâm du lịch gắn với danh nhân lịch sử

Đối với tỉnh Quảng Bình, tuy có phân vùng

về không gian du lịch gắn với các danh nhân nhưng xét trên tổng thể với những điều kiện cụ thể, đặc thù với các yếu tố như vị trí địa lý, giao thông, đặc điểm của các loại hình du lịch thì việc xác định trung tâm du lịch của tỉnh Quảng Bình nên tập trung vào thành phố Đồng Hới. Thành phố Đồng Hới vừa là trung tâm hành chính, kinh tế, chính trị, văn hóa của tỉnh có nhiều thuận lợi và hội tụ khá cơ bản các điểm đến các di tích gắn với danh nhân lịch sử. Đồng thời từ đây cũng có thể kết nối điểm đến thăm viếng các danh nhân trên phạm vi toàn tỉnh. Tại trung tâm du lịch thành phố Đồng Hới gắn với tên tuổi các danh nhân tiêu biểu như: Nguyễn Du, Đào Duy Từ, Hàn Mặc Tử... Từ những đặc điểm trên, có thể xây dựng tại trung tâm thành phố Đồng Hới một sản phẩm du lịch gắn với các di tích lịch sử và các danh nhân tiêu biểu dành cho du khách thưởng ngoạn về đêm. Đó là các tuyến, điểm: Quảng Bình Quan - Tượng đài Mẹ Suốt - Công viên Đồng Mỹ (gắn với nơi sinh nhà thơ Hàn Mặc Tử) - Lũy Đào Duy Từ (cạnh cửa Nhật Lệ). Du khách có thể dành thời gian 2-3 giờ bằng các phương tiện thuận lợi (có thể đi bộ) để đến các điểm di tích nói trên. Đây là một sản phẩm du lịch rất thích hợp và thuận lợi dành cho khách du lịch có thời gian tham quan khi lưu trú tại thành phố Đồng Hới.

3.2.2. Về xác định các điểm, tuyến du lịch

Điểm du lịch là nơi có tài nguyên du lịch hấp dẫn, phục vụ nhu cầu tham quan của khách du lịch.

Tuyến du lịch là lộ trình liên kết các khu du lịch, điểm du lịch, cơ sở cung cấp dịch vụ du lịch, gắn với các tuyến giao thông đường bộ, đường sắt, đường thủy, đường hàng không.

Nguyên tắc để xác định và xây dựng một điểm, tuyến du lịch hấp dẫn và thu hút khách thì phải căn cứ vào đặc điểm của điểm, tuyến du lịch, vào thời gian, phương tiện, vị trí, khoảng cách, loại hình để tổ chức hoạt động du lịch cho điểm, tuyến du lịch.

Trong giai đoạn phát triển du lịch của tỉnh Quảng Bình hiện nay (giai đoạn 2010 đến 2020, tầm nhìn 2025), chúng tôi đề xuất cần có sự chọn lựa các điểm, tuyến du lịch tiêu biểu như sau:

3.2.2.1. Đối với các điểm du lịch gắn với các danh nhân tiêu biểu của tỉnh, có thể xây dựng các điểm du lịch cụ thể sau:

- Nhà thờ và lăng mộ Đền Độc Lê Trực.

* Vị trí: Xã Tiên Hóa, huyện Tuyên Hóa, tỉnh Quảng Bình.

* Khoảng cách: Cách thành phố Đồng Hới khoảng 50-60km về phía Bắc.

* Loại hình du lịch: Loại hình du lịch thăm viếng, tìm hiểu thân thế, sự nghiệp, vai trò của danh nhân trong lịch sử dân tộc và lịch sử quê hương. Kết hợp du lịch hành hương tưởng niệm, tri ân của danh nhân với những công lao đóng góp cho quê hương, đất nước.

- Khu lưu niệm Hoàng Hối Khanh (Lăng mộ và miếu thờ).

* Vị trí: Miếu thờ nằm ở xã Phong Thủy, huyện Lệ Thủy, tỉnh Quảng Bình. Lăng mộ nằm ở xã Trường Thủy, huyện Lệ Thủy, tỉnh Quảng Bình.

* Khoảng cách: Cách thành phố Đồng Hới khoảng 40-50km về phía Nam.

* Loại hình du lịch: Là loại hình du lịch thăm viếng, tìm hiểu thân thế, sự nghiệp, vai trò của danh nhân trong lịch sử dân tộc và lịch sử quê hương. Kết hợp du lịch hành hương tưởng niệm, tri ân của danh nhân với những công lao đóng góp cho quê hương, đất nước; đồng thời cầu phúc đức, học hành đỗ đạt cho gia đình và bản thân.

- Đền thờ Thượng đẳng thần Nguyễn Hữu Cảnh (Đền Vĩnh Yên).

* Vị trí: Xã Vạn Ninh, huyện Quảng Ninh, tỉnh Quảng Bình.

* Khoảng cách: Cách thành phố Đồng Hới khoảng 30km về phía Tây Nam.

* Loại hình du lịch: Loại hình du lịch thăm viếng, tìm hiểu thân thế, sự nghiệp, vai trò của danh nhân trong lịch sử dân tộc và lịch sử quê hương. Kết hợp du lịch hành hương tưởng niệm, tri ân của danh nhân với những công lao đóng góp cho quê hương, đất nước.

- Nhà lưu niệm Đại tướng Võ Nguyên Giáp.

* Vị trí: Xã Lộc Thủy, huyện Lệ Thủy, tỉnh Quảng Bình.

* Khoảng cách: Cách thành phố Đồng Hới

khoảng 45-50km về phía Nam.

* Loại hình du lịch: Loại hình du lịch thăm viếng, tìm hiểu thân thế, sự nghiệp, vai trò của danh nhân trong lịch sử dân tộc và lịch sử quê hương. Kết hợp du lịch hành hương tưởng niệm, tri ân của danh nhân với những công lao đóng góp cho quê hương, đất nước.

- Nơi an nghỉ Đại tướng Võ Nguyên Giáp

* Vị trí: Xã Quảng Đông, huyện Quảng Trạch, tỉnh Quảng Bình.

* Khoảng cách: Cách thành phố Đồng Hới khoảng 60km về phía Bắc

* Loại hình du lịch: Loại hình du lịch thăm viếng, hành hương tưởng niệm, tri ân của danh nhân với những công lao đóng góp cho quê hương, đất nước. Kết hợp việc tìm hiểu thân thế, sự nghiệp, vai trò của danh nhân trong lịch sử dân tộc và lịch sử quê hương.

3.2.2.2. Đối với các tuyến du lịch gắn với các danh nhân tiêu biểu của tỉnh, có thể xây dựng các điểm du lịch cụ thể sau:

Tuyến 1: Đồng Hới - Đền thờ Công chúa Liễu Hạnh - Nơi an nghỉ Đại tướng Võ Nguyên Giáp Đền thờ và lăng mộ Đề đốc Lê Trực - Bãi tắm Đá Nhảy.

* Loại hình du lịch: Du lịch tâm linh - du lịch tìm hiểu danh nhân lịch sử - du lịch tham quan thắng cảnh tự nhiên.

Tuyến 2: Đồng Hới - Núi Thần Đinh - Đền thờ Thượng đẳng thần Nguyễn Hữu Cảnh - Suối nước khoáng Bang.

* Loại hình du lịch: Du lịch tâm linh - du lịch tìm hiểu danh nhân lịch sử - du lịch tham quan thắng cảnh tự nhiên.

Tuyến 3: Đồng Hới - Suối nước khoáng Bang - Nhà lưu niệm Đại tướng Võ Nguyên Giáp - Chùa An Xá.

* Loại hình du lịch: Du lịch tham quan thắng cảnh tự nhiên - du lịch tìm hiểu danh nhân lịch sử - du lịch tâm linh.

3.3. Giải pháp về đầu tư cơ sở hạ tầng gắn với các sản phẩm du lịch

Căn cứ vào Quy hoạch tổng thể phát triển Du lịch tỉnh Quảng Bình đến năm 2020 và tầm nhìn đến năm 2025 đã được phê duyệt, tiếp tục đầu tư các hạng mục về cơ sở hạ tầng, thông tin liên lạc tại các tuyến, điểm du lịch gắn với các

danh nhân tiêu biểu trong tỉnh.

- Các cụm, công trình kiến trúc: Tổ chức quy hoạch, thiết kế, thẩm định và xây dựng các cụm, công trình kiến trúc gắn với các danh nhân tiêu biểu có công lao to lớn đóng góp cho quê hương, đất nước. Các cụm, công trình kiến trúc bao gồm quảng trường, tượng đài, công viên, vườn nghệ thuật (nơi sáng tác của các nghệ nhân, các nhà điêu khắc về các hình mẫu, vườn thơ... đối với các danh nhân tiêu biểu). Các cụm, công trình phải đảm bảo các yếu tố phù hợp với vai trò, vị trí thân thế, sự nghiệp của danh nhân đó. Các công trình nghệ thuật phải đảm bảo các yêu cầu về các tiêu chí văn hóa, vừa mang ý nghĩa tôn vinh danh nhân lịch sử, đồng thời phải có tính giáo dục, thẩm mỹ cao. Cụ thể tại thành phố Đồng Hới, nên có quy hoạch, chọn vị trí, địa điểm để xây dựng quảng trường hoặc tổ chức cuộc thi về điêu khắc và sáng tác các tác phẩm nghệ thuật gắn với các danh nhân tiêu biểu như vườn tượng công viên, các trại điêu khắc của các nghệ nhân tầm quốc gia, khu vực và quốc tế...

- Tôn tạo, tu bổ, trùng tu các di tích lịch sử gắn với các danh nhân tiêu biểu như đền đài, lăng mộ, miếu thờ, thành quách, nhà lưu niệm, từ đường...

- Đa dạng các hình thức để phát huy tác dụng, hiệu quả của các công trình như nhà bảo tàng, nhà lưu niệm... gắn với các danh nhân tiêu biểu.

- Đầu tư cơ sở hạ tầng (giao thông, nhà chờ, dịch vụ...) tại các điểm di tích gắn với các danh nhân tiêu biểu.

Phát huy các giá trị tinh thần của danh nhân Quảng Bình trong giáo dục truyền thống và phục vụ du lịch là một vấn đề có tính chiến lược mang ý nghĩa sâu sắc và lâu dài. Trên đây chỉ là những suy nghĩ bước đầu của chúng tôi nhằm phát huy giá trị tinh thần của các danh nhân Quảng Bình trong giáo dục truyền thống và phục vụ du lịch. Những giải pháp trên không phải là mới và chưa hẳn đã thuyết phục nhưng với tấm lòng thành kính cũng như mong muốn những giá trị truyền thống của các bậc tiền bối mãi được tôn vinh và là niềm tự hào của quê hương Quảng Bình ■